

Pamětní kniha obce Újezda u Průhonic, založena r. 1922

Usnesením obecního zastupitelstva ze dne 13. března 1927 byl jsem já, Antonín Kocourek - rolník v Újezdě, ustanoven prvním kronikářem zdejší obce.

Funkce této ujal jsem se 15. dubna 1927. Jsem zdejší rodák. Narodil jsem se roku 1866. Můj otec, také zdejší rodák, se narodil roku 1834. Stále v obci bydlím, a proto chci popsat zdejší obec, kam sahá moje paměť a částečně to, co jsem od svého otce slyšel.

Bohužel, že se naše obec nemůže pochlubit žádnými vlastnostmi, poněvadž byla vždycky chudá na obecní jmění. Vše se hradilo přírážkami a tak se nemohlo pro blaho obce nic učinit. Na inteligenci byla teprve chudá.

Máme zde velkostatek, který má v nájmu společnost akciového cukrovaru v Modřanech. Ale to byl německý podnik a také úředníci sem většinou byli dávání Němci. Ale úředník zde od mé paměti nikdy nebydlel, než poručníci, tak jsme se od dvora na žádnou spolupráci nemohli spoléhati. Naši rolníci neměli žádných hospodářských škol, tak jsme se museli spokojit, co jsme odkoukali ode dvora. I to nám bylo dobré, ale že jsme je napodobovali pořád, je naše obec o 20 let pozadu. Teď začnu částečně popis z mé paměti... V naší obci bývalý předchůdce nic nenapsal. Uvolil jsem se tedy popsat, jak to tady vypadalo od roku 1850.

Podle pověsti měla naše obec vzniknout asi v 11. století. Do roku 1848 je o ní málo známo, až po roce 1848, kdy se zrušila císařským patentem robota, která se zakopala se slávou pod skalkou na hranicích újezdských a holských, kdy teprve nastal v obcích rušnější život.

Do roku 1850 bylo v naší obci 21 čísel, které sestávaly z jednoho velkostatku, z jedné hospody s polma, z jednoho mlýna s polma, ze třech větších statků a ze třech chalup. Ke třem statkům patřily 3 čísla jako výminky, tak zbývalo čísel na domky bez polí 9.

V letech 1850 až 1860 přibyla 4 nová čísla, která stavěl zdejší bývalý hostinský, nějaký Burian, který neměl ani výuční list, ani plány, ani žádné míry a dělal mistra zednického a také tesařského. Když stavěl naši chalupu číslo 23, tak měl za přidáváče dráteníky. Platil jim kořalkou, a když nemohli stačit, poslal prý je vždycky vykoupat. Tu dobu nebyli žádní zedníci ani tesaři. Pozdější dobu zde byl zedníkem František Smolík. Tu dobu se na venkově vůbec nestavělo a v Praze moc málo. V naší obci od roku 1860 až do roku 1883 nepřibýlo ani číslo, až roku 1883 přibýly tři najednou a pak už to pomalu šlo.

Starostou byl pan otec Koníček. Kdy začal, není známo, ale musel začít hodně brzy, poněvadž jeho předchůdce není znám. Myslím, že začal hned po robotě, když nastala svoboda. K naší politické obci patřila obec Horní a Dolní Křeslice, samota Dobrá Voda, samota Fantův mlýn, samota štít, Fořtovna, Milíčov a osada Kateřinky. Za jeho úřadování nebyly žádné vyhlášky, žádný obecní posel. Byla zhotovena dřevěná ručička od loktu s prsty, ke které se připevnila cedulka. Ať byla svolaná schůze, nebo vybírání platu, tak jí dal starosta do krajního čísla a po přečtení jí dal soused sousedovi. Až obešla celou obec, tak ten poslední jí dal zase starostovi. Tak to šlo až do roku 1870.

Pošta listovní sem chodila z Jesenice, poněvadž než byla postavena dráha, tak šla doprava z Prahy do Vídně nebo opačně, všecko po nápravě. Pošty byly všechny koňské. Vozili se lidi, psaní i rychlozboží. Trvalo to do roku 1871, kdy byla postavena železnice z Prahy do Vídně pod názvem Františkova dráha.

Když šla pošta po dráze, tak sem měl donášku nějaký listonoš Krupička. Bydlel v Čestlicích a měl snad čtvrt okresu na roznášku. Tu dobu schránky poštovní nebyly, tak do obce, kam neměl donášku, nešel. Tu dobu se moc málo psalo. Bylo moc čísel, že za celý rok neměly psaní. Některá čísla za kolik roků neměly se psáním co dělat, takže mohl mít víc vesnic na roznášku, tak to lehko zastal.

Naše obec byla přiškolená do Hrnčír, kde byla jednotřídní škola. Patřily do ní obce: Újezd, Kateřinky, Šeberov, Drazda, Ztiměřice, Vestec, Šátalka a Rozkoš. Na škole vyučoval pan učitel Forejt. Obětoval se od časných hodin až do večera, aby všem dětem v učení vyhověl. Tu dobu žádné školní pomůcky nebyly a přece se všichni tolik naučili, že číst, psát a počítat uměli. Docházka školní byla do 12 let. Nucená také nebyla, když rodiče děti do školy neposlali, nebyli za to trestáni, ale pan učitel byl chudák. Sám si vybíral sobotáres, ten byl malý, a ještě mu ho každý nezaplátil. Přijel si až do Újezda pro trakař jetele krávé nebo žádal od přespolních dětí, co nesnědly chleba do večera, aby mu ho nechaly pro jeho děti. Tak na růžích ustláno neměl.

Trvalo to až do roku 1872, kdy se otevřela škola v Průhonicích v jedné cimře v Ježdíkově chalupě, než se udělala škola z obecního špýcharu a naše obec tam byla přiškolená. První učitel Bedřich Vacek, který tady asi 40 let působil, byl dobrým učitelem. Dělal obecního tajemníka ve třech obcích - v Čestlicích, Průhonicích a v Újezdě.

Starostenský postup byl asi následný: Koníček do roku 1873, Burian do roku 1878, Řehák do roku 1883, Chlebna do roku 1884, Kulhavý do roku 1909, Procházka do roku 1919.

Do té doby do roku 1876 byla obec klidná. Lid neměl žádné požadavky, byl zaměstnán ve dvoře a za málo peněz. Muži měli asi 36 krejcarů, ženy měly asi 20 krejcarů a byly spokojeny.

Tu dobu nebylo novin ani politických stran. Nábožensky byli vychováni v katolické víře, protože tu dobu věřili faráři, ale také věřili jeden druhému.

Když Burian postavil novou hospodu, asi roku 1874, špatně se vyslovil o susedech, že jí bude pro ně škoda. A tak se utvořila protistrana, která přiměla Červenku, aby také postavil hospodu a to se roku 1876 stalo skutkem. Nebyla to nynější hospoda, byla udělána z baráku, jak je vidět od mostu, od krámku dolů do Rybníček. Nynější hospoda stojí podle silnice, ale tenkrát tu silnice ještě nebyla.

Od té doby, co se utvořily dvě hospody, bylo po susedství. Udělaly se dvě strany, ale to nebyly politické strany. Lid si přestal věřit, přestala se mluvit pravda, přenášelo se to z jedné hospody do druhé. Když byla jedna hospoda a někdo proti někomu něco měl, tak mu to řekl do očí. Když byly dvě hospody a on to neslyší, mluví se docela jinak, tím se stávají v obci nesváry, zášť a msta. Dohromady s tím trpí všichni. Ten stav trvá až dodnes.

Nechci to kritizovat, ale chtěl jsem poukázat na ty chyby, poněvadž jsem sám byl často takovým věcem svědkem.

Roku 1870 bylo zde sebevrahů: Nějaký Král se zastřelil v síni v čísle 15. František Kalina se oběsil ve chlévě číslo 4. Antonín Mudroch se oběsil na pražské pěšině v lese. Václav Krištof se zastřelil doma v cimře číslo 24. Josef Borovička se oběsil na mlátku číslo 26. Václav Kocourek se oběsil doma v komoře číslo 2 a František Krištof jako školák se utopil na návesním rybníce.

Ohně: v Kateřinkách roku 1878 vyhořelo 8 čísel najednou. Roku 1879 vyhořela Chlebova stodola číslo 9, nynější majitel pan Procházka číslo 37, od blesku, v sobotu před průhonickým posvícením. Od té doby u nás v obci nehořelo.

První silnice se začala stavět od rohu kovárny ku Praze roku 1884, až na hranice chodovské, po tři roky za sebou jdoucí. První díl na Formanku k Mistrovému poli, druhý díl k šeberovské cestě, třetí díl až k chodovským hranicím. Roku 1889 se stavěla silnice k Štítu a přes obec.

Obec stavěla silnice ve své režii. Podle daní se vyměřila každému určitá délka silnice a každý poplatník byl povinen potřebné množství kamene a štěrku tam dodat. Než byla postavena silnice, tak kdo se nezaopatřil včas, anebo v létě uhlím a dřívím, tak to v zimě nedokázal. Ani mlékaři se k nám nedostali.

Jak bylo po Havlovi, bylo v polích již po práci, protože se řepy ještě nesázely. Mlátilo se ručně a to trvalo až do jara. I ve dvoře se mlátilo ručně. Mezi lidmi bylo málo peněz a zvláště na venkově. Když přišel rok 1885, bylo takové sucho, že je to snad výjimečný rok v jednom století. V zimě nebyl žádný sníh, dešťů a mrazů málo. Již prvního března jsme seli. Tu dobu trativodů ještě nebylo a byly naše pole samé močály, tak si můžete představit, jaké sucho bylo. Déšť přišel až v červenci, ale to už nepomohlo ničemu. Pole se špatně zdělávaly. Oralo se jen mělko a málo se hnojilo. Práce jarní byla brzy hotova. Na to se rozmnožily myši a ty katastrofu dovršily. Žita bylo málo, jetele vůbec nebylo a luka se ani nesekala, protože to nestálo za to. Dobytky moc nebylo a ještě se ho muselo polovic prodat a za cenu směšnou.

Tady v okolí byl hlavním řezníkem Medřický v Kateřinkách. Poslali jsme pro něj. Měli jsme 3 jalovice od 2 do 3 let. On přišel, podal na ně 80 zlatých a šel nahoru do hospody klidně hrát v kuželky do večera. Tatínek šel za ním a byl rád, že držel slovo a že si je vzal. Snad bylo maso laciné, ani nevím zrovna zač, ale žádný ho nekupoval. Mně už bylo 19 let, ale že bychom měli maso, na to si nepamatuji. Jenom na to si pamatuji, že jsme museli koupit oves ke krmení a k setí všechen ječmen. Jednoho koně jsme museli prodat a zbyl nám jeden. Není potřeba více vyličovat.

Památky byly ponejvíce u židů. Kampeličky ještě nebyly, tak jsme byli odkázáni na obchod se židy. Že to uměli s námi sehrát, to bych mohl vyprávět nejlepší já, ale to by bylo dlouhé a nerad na to vzpomínám. Teprve roku 1884, kdy se sem přizemil na průhonické panství bývalý hrabě Silva Tarouca, tak tady okolní obce ožily.

Začal hradit obory ploty a pěstoval hojnost zvěře ve velkém rozsahu, která ohrožovala polní plodiny. Byly spory o náhradu škody zvěří způsobenou. První takový spor měli zemědělci v Kateřinkách, který trval 3 roky a odbýval se soudně. Ne snad, že by jim nechtěli zaplatit, ale mysleli hraběcí úředníci, že nemají na to práva. Podle pověsti tehdejší hraběnka jménem Kateřina z panství Průhonic, když prý jela z Prahy, kde stávala tou dobou Myslivna a přišly na ní bolesti, uchýlila se do Myslivny a tam šťastně porodila. Na památku prý založila osadu Kateřinky, kde si vyhradila práva, když bylo potřeba v Milíčově pracovat buď ve dvoře, nebo v lese. Zkrátka byli jejich nevolníci a páni mysleli, že jsou jimi ještě.

Když odbyli první honební na poli, při které byli doktoři z Prahy a Kateřinky vyhrály, byli jim povinni škodu hradit. Nastal spor o placení. Hraběcí mysleli, že nemají na to práva. Nebýt Josefa Vaníčka, který nejvíce o to pracoval, když již všichni ochabovali. Peněžní tíseň měli všichni. Právnicka měli znamenitého a poctivého, pana Herolda, ale stál peníze. Soud trval 3 roky. Několikrát prohráli, ale nebylo se co divit, tu dobu se s pány soudit. Panu Vaníčkově všechna čest - nepovolil. Soud ve Vídni rozhodl v jejich prospěch, protože nastala svoboda císařským patentem, že všechno nevolnictví se zrušuje. I Kateřinky z toho nebyly vyjmuty. Hraběcí museli zaplatit i s úroky a do každého čísla doručit.

Hlavní věc byla, že drželi všichni pohromadě a vytrvali. Na památku postavili v Kateřinkách křížek, který tam stojí až do dnes a bude snad tam stát i nadále. To bylo asi roku 1890.

Dále pak začal hrabě spojovat u všech okolních obcí revíry. Kde neměli samostatnou honitbu, to zabral jako ynklábu, jinde platil větší nájem, někde skoupil, nebo handlem. Upravil to tak, že musely padnout ty pole v jeho prospěch. Nyní měl honitbu, že jí nebylo daleko široko rovno. Zvěře bylo tolik, že nebylo žádnou zvláštností, když zaběhl zajíc do vsi, na dvůr nebo do zahrady. Měl při sobě veliký personál. Spousta krmení, které se vozilo na vagony, kukuřice, horší pšenice a podobně.

Pěstitelé plodin chtěli náhrady za škody způsobené zvěří, ale ty byly veliké. Byli lidé spravedliví, že jim to ani nenahradil, co utrpěly škody, ale zas byli takoví, že jim pětkrát až desetkrát zaplatil to, co tam ani neměli. Pan hrabě byl tu dobu čestným kavalírem, nechtěl, aby z něj někdo měl škodu.

Pak začal s opravou zámku, která vyžadovala miliony. Na opravě měli všichni okolní lidé slušný výdělek. Zařídil v Průhonicích poštu, kterou držel jako soukromou. Až roku 1907 se stala poštou státní. Byli vzati dva listonoši a pošta docházela každý den správně.

Po Kalinově smrti roku 1887 žádný nerozuměl jeho chalupě, která měla výměry 28 korců polí. Vnutili jí hraběti za šest tisíc zlatých. To byla první pohroma naší obce. Roku 1890 koupil hrabě od čísla 2 část pozemků okolo Sukova a kus zahrady. Přetrhli nám spojení s Hudečkem, kde jsme měli 40 korců pozemků, bylo po revíru a po svobodě. Byla to ynklába, a museli jsme být spokojeni, co nám z ní hraběcí dali a tak to šlo s naší obcí z kopce. Hraběcí už kupovali neustále, buď po částech, nebo celé usedlosti. Náš katastr byl

již roztrhaný, že by se i na ynklábě špatně honilo. Trvalo to až do roku 1905. Hraběcí slušně platili, ale spory byly častější a složitější. Počítali s penězi, a tak přišli na plán honitbu zaokrouhlit a ohradit.

Nastoupil nový správce pan Muller a za příručího si vybral Antonína Kaňku, hraběcího šafáře. Ve všech obcích začali kupovat pozemky za cenu jednou tak vysokou, jaká byla obvykle, nebo handlovali. Když pole potřebovali a bylo v jejich prospěch, za každou cenu ho koupili. Docílili, co chtěli. Ohradili celou svou honitbu, která byla ještě veliká. Sahala od Vosnice až na Háje. Bylo po náhradách.

V roce 1909 byly jejich pozemky oddrátovány a zvěř měli na svých pozemcích. Otevřeli obory a zvěř vysoká chodila až k obytným stavením. Bylo jí tolik, že 30 až 40 kusů nebylo žádnou zvláštností. Když jsme byli s našima ynklábama za plotem, tak o nás nestáli. Dovolovali provozovat honitbu, ať už je výměra jakákoli, okresní výbor to schválil. Tu dobu co chtěli, všechno obdrželi, ale nic netrvá věčně, ani tady to nebylo.

Přišel rok 1914, bylo po slávě a po všech úrodách. Když se zamyslím do minulosti, před lety 1914, tak mi připadá, že ty věci, které se tady na průhonickém panství odehrály - napřed ta honitba ohrazená, potom založená dendrologická zahrada, střelnice na holuby a jiné kratochvíle - to bylo jen maskou a předejrou k roku 1914, aby netušeně se mohli scházet císařové, králové a vysocí šlechticové, aby mohli rozmlouvat o věcech příštích, které na sebe nenechaly dlouho čekat.

Ve všech evropských státech byla nabita elektřina a Německo čekalo s doutnákem v ruce na den 29. června 1914, kdy se rozlítla světem zpráva, že v Bosně byl zastřelen rakouský následník trůnu František Ferdinand a jeho choť. Než uplynul měsíc, byla Evropa ve světovém ohni. I v naší obci nastal rozruch. Dne 26. června 1914 na Svatou Annu, bylo to v neděli dopoledne, přijelo auto a přivezlo panem komisařem mobilizační vyhlášky, aby všichni aktivní vojáci ke všem oddílům v 48 hodinách narukovali.

Ačkoliv se to částečně očekávalo, přece jenom zpráva učinila ohromný dojem na naše klidné obyvatelstvo. Každého opustil zájem o vedlejší politické přesvědčení a jako tišší beránkové nastupovali službu vojenskou. V dobré náladě si říkali, do zimy budeme doma, ale nevěděli chudáci, do které. Nastával nový život, jak pro ty, kteří opustili své rodiny a svůj domov, i pro ty, kteří zatím zůstali doma.

Ubylo pracovních sil, ubylo živitelů a ubývalo všech životních potřeb. První rok války žádného ani nenapadlo, že by snad také mohly scházet potraviny nebo maso, toho bylo obojího takové množství, že se myslelo, že se to ani nevyčerpá, taky se tím nikde nešetřilo.

Já, Josef Bíbrdlík, ujímám se vedení pamětní knihy obce zdejší dle usnesení obecního zastupitelstva, a sice po p. Antonínu Kocourkovi, který v březnu 1936 zemřel.

Zemřelý můj předchůdce byl člověk, kterých bohužel jest tak málo ve venkovských obcích. Upřímný, poctivý český člověk. Jeho nejmilejší zábavou byla kniha. Nebyl však čtenářem tuctovým. Co přečetl, o tom přemýšlel a čemu nerozuměl, nestyděl se na to zeptati. Ve svém životě byl dosti pronásledován osudem, avšak neklesal na mysli. Byl

mnohaletým členem obec. zastupitelstva, místním důvěrníkem strany agrární, jejíž byl nadšeným zastáncem, své doby členem místní školní rady, členem sboru dobrovolných hasičů v místě atd.

Všichni v něm ztrácíme velice dobrého souseda.

Budiž mu země lehká. Čest jeho památce.

Já sám, ujímaje se vedení této knihy, uvádím na paměť svoje personalie.

Nejsem zdejší rodák. Narodil jsem se 8. 1. 1881 v Kolči, okres Slaný a příslušný po otci do obce Hořelice u Dušníka, okres Unhošť, pol. okres Kladno. Vychodil jsem pětiletou obec. školu ve Zvoleněvsi, okr. Slaný.

Matku jsem ztratil v r. 1890 a můj otec se přizemil znovu v únoru roku 1899 do zdejší obce. My tři jeho děti jsme šly s ním a od tohoto času zde nepřetržitě bydlíme.

Rok 1915 - 1916

Navazuji na poslední řádky mého předchůdce, avšak již v roce 1915 se na vše začalo jiným způsobem pohlížeti.

Pracovní síly z obce ubývaly, poněvadž každých 6 měsíců byly odvody a již se nehledělo, zdali rovnej nebo křivej, jen když měl dvě ruce a dvě nohy. Přes čtyři roky trvala válka a za tu dobu byly asi osmkrát odvody, takže kdo již mohl v obci zůstat než ženy, děti a starci, mimo několika protekčních dětí, kterým se říkalo ulejšáci. Bída dovršila vrcholu, neboť považ čtenáři, když z takové malé obce jako naše (Újezd, Kateřinky), která před válkou čítala 55 čísel, narukovalo 67 osob během války, tak to dle toho vypadalo.

Narukovali lidé, narukovali koně, ti lepší ihned, ti horší později a doma zbyl jen brak. Vezměte rolníkovi potah a kočího a chtějte na něm, aby pole obdělával. Nestačí prostě na to. Ale rakouské úřady to chtěly.

S dobyt看em hovězím to bylo to samé. Vybral se nejdříve dobytek mladý, pak přišly na řadu dojnice. Nyní však nastala hrozná bída o mléko. To zmizelo z obchodu vůbec a po obci chodili lidé jako procesí od chalupy k chalupě, hledající trochu mléka. Z obchodů zmizely potraviny, látky, oděvy, boty - vůbec všechny věci denní potřeby. Volný obchod zmizel a počala bujet lichva se vším, na co se člověk podíval. Dle císařského nařízení, které stíhalo jedno druhé, zabral stát celou úrodu polní pro vojenské účely a obce dle toho musely odvádět kontingent. Po odvedení kontingentu byly uvedeny v život takzvané rekvisiční komise, které znovu zabavovaly zbytky obilí.

Pro civilní obyvatelstvo byly zavedeny takzvané poukázky, lidově řečeno - enky. Byly to: moučenky, chlebenky, cukřenky, mlíčinky, mýdlenky, petrolenky atd. Na tyto - enky bylo vydáno kupříkladu 3/4 kg mouky na 1 osobu a týden, 1 kg cukru na 1 osobu a měsíc atd. Ve volném obchodě nic se nekoupilo. Pod rukou se kupovalo však za vysoké ceny.

Rostla bída a bujela lichva se vším, na co se člověk podíval. Pro lichváře vzniklo nové pojmenování „Keřas.“ Proč a z jakého důvodu toto slovo vzniklo, nebylo možno zjistiti.

Rolník na jaře zasel a byl majitelem jen do žní, jakmile obilí posekal, více naň právo neměl. I mlácení nařídily úřady, a když neuposlechl, nechaly vymlátiti obilí samy úřady,

odměřily na lístky pro celou rodinu a ostatní si vzaly. Byly případy, že nenechaly ani obilí k setí.

Následky toho byly, že rolníci počali obilí schovávat před rekvizicí. Následovala velká bída zvláště ve větších městech a lidé počali jezdit na vesnice za proviantem a sami nabízeli ceny vysoké.

Bohužel musím přiznati, že se našly hyeny v lidské kůži, které za trochu brambor nebo za kilogram mouky se nestyděly svléci poslední košili ze zoufalé mámy, která pro své děti sháněla sousto do úst.

Rok 1917

Přišel rok 1917 a šlo skutečně do tuhého, jak na frontě, tak i doma. Rekvírovalo se za pomoci četníků a vojska. Zamkli špýchary, klíče si vzali a po jarním setí i co zbylo v secím stroji, tak vybrali i malé množství po pěti kilo sebrali, zadinu pro drůbež odvezli. Všeho toho následek, že se schovávalo do takových míst obilí nebo mouka, kde se to zanedlouho zkazilo.

Pod rukou se obchodovalo za všechno možné, jen za peníze ne. Koloval vtíp, že jedna selská dcerka žádala za mouku to, jak se na to brnká, nevěděla ani, že se to jmenuje piáno. Lichva zuřila tak, že poctivému člověku šel mráz po zádech. Lidé si řekli za kilo mouky 10-15 korun, dostali je a mouka byla dále prodána za 20-30 korun 1 kg. Z takových lidí se stali takzvaní váleční zbohatlíci.

Ve mlýnech bylo skoro neustále vojsko na prohlídce, ale přece se mlynáři neuhlídali. V některém mlýně byli mlynáři zloději, že se to nenechá ani naznačiti. Ve mlýně u nás, kde byl pan otec Koníček Čeněk, dostal každý za snesitelnou cenu. Pověst o tom se roznesla daleko široko a lidé zdaleka, až z Libuše, Modřan, Braníka, Michle, Záběhlic, Kunratic, Jesenice, Vestce a jiných a jiných obcí přicházeli k němu do mlýna za provizací. On sám házel odmítavě rukama a volal "nemám, nemůžu", pak odešel z mlýnice pryč a jeho synové Josef a Čeněk hladovící kupce uspokojili a rychle se zbožím ze mlýna vypravili. Mohu bez nadsázky tvrditi, že mnoho lidí na něj vzpomíná jako na zachránce.

Kdybych se měl o všem rozepsati tak, jak by to pro výstrahu budoucích let zasluhovalo, byla by z toho velká kniha. Co všechno bylo v náhražkách, jest k neuvěření. Že i mravnost a morálka silně poklesla, jest samozřejmé. Byly případy, že matka za sousto pro děti byla nucena nabídnouti i své tělo, našel se bídák, který to přijal.

Rok 1918

Nadešel rok 1918. Bída v zázemí i na frontách vyvrcholila, a ta nakonec dle našich úsudků urychlila konec války. Dnem 28. říjnem 1918 byl prohlášen stát československý jako samostatný útvar státu na podkladě republikánském. Pro náš nový stát byla tímto činem světová válka ukončena.

Zprávu o převratu státním a o ukončení války přinesl do naší obce listonoš Antonín Smolík. Na obyvatelstvo nejvíce zapůsobila zpráva, že jest po válce. Jásot nad tím nebral konce, zvláště v těch rodinách, kde byl někdo na vojně. Nyní nastalo vracení vojínů, kteří

zůstali naživu z vojny domů. Nelze perem vypsatí radost těch, jímž se táta, syn, bratr vrátil. Nemožno však též vypsatí zármutek těch, kdož čekali marně na návrat svých drahých.

Bylo napočítáno 18 těch, kteří se více nevrátí, kteří padli a 7 osob zemřelých následkem válečných útrap. Celkem vyrvala válka z naší obce (Újezd, Kateřinky, Křeslice) 25 osob.

Jména občanů, kteří se z vojny nevrátili:

Kalimon Josef, Kalimon František, Gut Josef, Štěpán Jan, Černý Josef, Drahorád Antonín, Drahorád Karel, Srba Alois, Šalda Antonín, Smolík František, Zach Jindřich, Růžička Gustav, Chlebna Václav, Borovička Antonín, Borovička Josef, Lebeda Jan, Lebeda František, Drahorád Antonín, Houžvička Jan, Houžvička Josef, Zápotocký Karel, Zápotocký František, Novák František, Musil Bedřich, Moravec Alexandr.

Tímto smutným zápisem dokončuji hrozná léta válečná.

Náš lid si představoval pod tím slovem „svoboda“ něco zcela jiného. Někteří vzali pily a sekeru a šly do lesa „Milíčov“ porážeti stromy a nosili domů. Jest prý svoboda. Druzí začali bourati dřevěný plot kolem lesa. Správa panství proto ihned plot rozdělila na kusy a prodala. Od těch dob jest les z polovic neohrazen.

Rok 1919

Začátkem roku byly zalesněné stráně okolo Petrovic úplně vykáceny a prodány lidu na palivo.

Z jara byly vypsány volby do všech obcí, a sice na základě všeobecného, rovného, přímého, tajného práva hlasovacího pro muže i ženy, kteří dokončili 21. rok věku a bydlí v obci před vyložením volebních seznamů nejméně tři měsíce. V neděli dne 19. května se volilo. Tehdy byly v obci pouze dvě politické strany - agrární a soc. demokratická. Při volbách získali sociální demokraté 9 mandátů a agrární 3 mandáty.

Při volbě starosty byl zvolen 9ti hlasy Bíbrdlík Josef, zedník, nemajetný.

Kontingenty obilí se odváděly dále, avšak zmizely rekviziční komise. Na špýchar k sedlákovu již žádný četník nebo voják nevlez.

Úroda ten rok byla nadprůměrná a dobře se sklídila z polí.

Pro bezzemky přiděloval obilní úřad na Žižkově mouku a ta se v obci vydávala na lístky a sice 1 1/2 kg žitné a 3/4 kg pšeničné na osobu a týden. Cukr byl vydáván 1 kg na osobu a měsíc. Ceny obilí se pohybovaly od 240-300 Kč za 1q. Rozumí se, že ceny úřední. Pod rukou 500-600 za q pšenice.

Ku konci měsíce října, 30. a 31. začal padati sníh, a jelikož na stromech bylo ještě listí a sníh byl vlhký, udržel se na stromech a bylo ho takové množství, že se stromy jak ovocné, tak lesní polámaly tak, že jich muselo být mnoho vykáceno.

Rok 1920

Začátkem roku začala se prováděti první etapa pozemkové reformy. Byly uskutečněny takzvané pachtu nouzové. Přišlo do pachtu pole na „Kalimovom“ ve výměře 29 měr. Práce

se začala rozvíjet a mzdy stoupaly. Úroda na polích dobrá. Po žních byly nouzové pachtý rozšířeny o 13 hektarů, a sice pole na horní „Formance“.

Na podzim se počala provádět druhá etapa pozemkové reformy. Na žádosti uchazečů se přidělovaly parcely pro nové stavby nebo rozšíření stávajících již objektů. Zde nutno se zmínit, že jisté kruhy pracovaly pro neuskutečnění této reformy. Okresní hejtmanský mělo zaslati obcím vyhlášky, dle kterých se mělo postupovat. Sousední okres Kr. Vinohrady již dávno měl tuto záležitost v proudu a na našem okrese Žižkovském vzdor urgencím nemohli jsme vyhlášky dostat, že prý nejsou.

Doba byla pokročilá, lhůta k podání žádosti přesně stanovená a vyhlášky, v které byly veškeré informace ne a ne dostat. Tedy se rozhodl starosta Josef Bíbrdlík po poradě se zájemci o tom, že nebudou čekat na okr. hejtmanský a opatřil si vyhlášky, respektive jejich opis, u starosty v Šeberově a akce započala.

Pozoruhodné bylo to, že se správě panství předem nic neoznámilo a ona byla o každém kroku v této záležitosti dobře informována. Zjevné bylo, že byl v obci člověk, který jí vše hlásil.

Příklad o tom: starosta sezval takzvaný poradní sbor místní k poradě, a správě panství samozřejmě o tom se nedalo vědět. Ale zástupce pachtýře Modřanky, vrchní správce Paulus a hraběcí správce inž. Blažek, přišli sami o své vůli do této schůze, jsouce o všem řádně uvědoměni. Přiznati dlužno, že tito dva pánové se nestavěli proti a veškeré žádosti za půdu stavební byly vyřízeny kladně. Bylo tehdy přiděleno pět stavebních parcel a osm parcel pro rozšíření.

V tomto roce rozhodnutím zemského úřadu byla dosavadní politická obec Újezd u Průhonic rozdělena na politickou obec Újezd u Průhonic s osadou Kateřinky a samota myslivna Milíčov a na politickou obec Křeslice se samotou Štít, Fantův mlýn a Dobrá voda. V důsledku toho bylo rozpuštěno obecní zastupitelstvo a nařízeny nové volby. Jelikož byla docílena dohoda politických stran, byla podána jedna kandidátka, a tudíž celá byla přijata. Starostou byl zvolen znovu Josef Bíbrdlík.

Rok 1921

Po novém roce začalo se připravovati pro hlavní etapu pozemkové reformy. Vyhlášky, upozornění atd. stíhaly jedna druhou. Přídělový komisař zde na Průhonicku byl nejprve inž. Šejnoha. Stále se konaly porady, nejdříve o půdě rozptýlené, která měla přijít z pachtu do vlastnictví. Po skončení tohoto bylo přikročeno k vlastnímu přidělování půdy.

Na panství Uhříněvském a na panství Kunratickém bylo docíleno již dohody mezi uchazeči a majitelem, respektive pozemkovým úřadem, jen u nás to vážne. Dosavadní přídělový komisař inž. Šejnoha se vzdal svého úřadu a byl stanoven inž. Markalous. Touto změnou byl celý proces zdržen ve svém vývoji.

Tento celý rok se znovu objevovala vysoká konjunktura ve všem. Jen mimochodem řečeno, cukrovka byla za 23 Kč q. Ostatní produkty zemědělské byly na přiměřené výši. Rok byl celkem dobrý, sklizeň uspokojující.

V tomto roce byly postaveny u nás dva nové domky - Dřízhalův a Žemlův. Naše obec tedy čítá 47 čísel popisných.

U nás se slaví Prokopská pouť. Zrovna v ten den přišel synek Čeňka Vaníčka, Václav, ku starostovi s vyřízením, že pan kapitán (četnictva) Novák ze Šeberova vzkazuje, že při hledání hub v Milíčovském lese našel oběšeného muže. Byl v něm po delší době zjištěn Oldřich Záruba, pekařský dělník, svobodný, příslušný do Vys. Mýta. Příčina zoufání nebyla zjištěna. Veškeré výlohy příbuzní uhradili.

Rok 1922

Zima v tomto roce nebyla zrovna zlá, sněhu přiměřeně.

Skončeny byly přiděly půdy stavební a rozptýlené a počalo se přidělovat s půdou zemědělskou. V Újezdě bylo půdy přiděleno málo, že se uchazeči neuspokojili a v Kateřinkách jí zase nechtěli. Mezi Újezd byli vsunuti uchazeči z Hole a tím byl pro Újezd příděl zmenšen. Bylo přiděleno pole na Formance, Mistrovo, Řehákovo u Kateřinek, Kalinovo, za Pastouškou, za Procházkovou zahradou, u Háčkové stráňky, Rybníčka, Průhon a Provánky. Výměnou Skořepovo. Celkem 59 ha pro Újezd a pro Kateřinky asi 16 ha. Obec získala též oba rybníky ve vsi. Též získala obec kamenný lom u mlýna.

V tomto roce byly postaveny tři domky č. p. 48, 49, 50. V Kateřinkách postaven domek č. 13, 14, 15. Zemřel Smolík Antonín z čísla 29.

Tento rok byl příznivý jak ve výdělkách, tak v zemědělství. Úroda velice dobrá. Obec zaplatila dluh válečných půjček, okrouhle 10.000 Kč. Cena pozemků z přídělu byla 3500 - 6500 za 1 ha.

Rok 1923

V tomto roce byla zima velice mírná, sněhu málo.

Přiděly skončeny a začali hospodařiti majitelé noví. Zbytek panství koupil stát (Průhonice, Újezd, Štít, Křeslice) a Milíčov s lesem koupil Hrach. Průhonice koupeny za 12.000.000 Kč a Milíčov za 800.000 Kč.

Dlužno poznamenati, že obec nemaje peněz hotových, byla nucena se na příděl vydlužiti a ku cti občanů (Procházky, Koníčka a Hráška) budiž na věčné časy poznamenáno, že peníz potřebný obci sami půjčili. Celkem 28.000 Kč.

Letos zemřeli: Vaníčková Alžběta - svobodná, hajný Babka, Páryska, Poustka Josef, Kulhavý Josef.

Postaveny domky čís. 51, 52, 53, 54, 55.

Tento rok počalo se v naší obci jednati o elektrizaci obce. Z usnesení obecního zastupitelstva bylo započato s přípravnými pracemi a jednati s Elektr. Svazem, okr. Středočeský. Zaplatili jsme 10.000 Kč členského příspěvku.

Za tyto peníze přivede Elektr. Svaz proud až do transformátoru. Celý rozpočet na sekundární síť činí 57 tisíc Kč, odbočka do mlýna 6 tisíc, transformátor 9.000 Kč, výzbroj do transformátoru 28.000 Kč. Když připočteme dovozní materiálu, stála okrouhle elektr. obce 117.000 Kč včetně až na rozvodní desku, všem těm, kdo se přihlásil.

I na tuto věc výše jmenovaní páni občané obci půjčili. K nim ještě se přidal s půjčkou Rožkota Václav.

Těž tento rok byl příznivý co do úrody.

Rok 1924

V tomto roce obec prodala stavební parcely, které převzala od P. úřadu.

Koupila za 1 Kč 1m² a mohla prodati za 1,60 Kč za 1 m². Parcelu koupil Suchopár Josef, Votýpka Josef, Hrábek Václav, Vodešil Antonín, Růžička Josef a Horák Josef. Otec tohoto prodal svůj domek č. 19 p. Mikuláši Františkovi za 22.700 Kč.

Po rozštěpení strany social. demokratické vznikla i v naší obci strana komunistů. V tomto roce byly u nás volby do obce. Byly zde teď tři strany, agrární, česk. socialistů a komunistů. Komunisté si vymínili náměstka a starostou byl zvolen Bíbrdlík Josef. Celý tento rok bylo veliké sucho. Sena bylo málo a otava vůbec žádná, obilí špatné, řepa bídná, brambory maličké, největší jak holubí vejce.

Založena byla na poli „Bažantnice“ - Státní pokusná zahrada ovocná. Vrchní zahradník p. Karas.

Na odkoupených parcelách od obce byly postaveny domky čís. 56, 57, 58, 59, 60, a 61, v Kateřinkách čís. 16 a 17.

Zemřel Suchopár František, Černá Jana roz. Kocourková, Šourek Antonín, Gutová Marie starší, Babka Josef ml.

Do obce se přistěhoval Hrábek Václav, Hrábek Josef, Votýpka Josef. První dva ze Šeberova, třetí z Kunratic.

Gutův statek si pronajal Malý Václav z Hole na 12 roků (27 ha) okrouhle za 10.000 Kč činže s živým i mrtvým inventářem.

Rok 1926

Tento rok počínal stále ještě pod vlivem sucha z roku minulého. Dobytku kleslo podstatně na ceně, neboť nedostatek krmení nutil hospodáře k odprodeji. Ve výseku masa se však ceny nesnížily.

Chadima V. prodal domek čís. 55 s půlkou parcely Josefu Aronovi za 36.000 Kč a na druhé půlce postavili si domek č. 62.

V tomto roce zemřel Kalimon Václav a Marie Vaníčková z čís. 27.

Rok 1927

Začíná rok 1927 sněžením. Máme naději, že sucho z roku 1925, které mělo následky ještě v roce 1926, bude definitivně zažehnáno v tomto roce, neboť již teď se položila silná sněhová příkrývka. Naděje se naplnila co do vlhkosti, neboť jarní práce polní byly v důsledku toho dosti opožděny proti jiným létům. Ozimy dobře přezimovaly. Nastalé žně ukazují na dobrou úrodu.

V tomto roce byl vydán zákon č. 77, kterým byla práva v obci v otázkách finančních značně okleštěna, což se bude jevit v létech budoucích naštvaností lidí. Významnější jinak události v tomto roce v naší obci nebylo.

Rok 1928

Tento rok začíná silnými mrazy (24-28°C). Sněhu není mnoho, přesto přikrývá pole. Mrazy trvají, v únoru obleva a sněžení, sníh taje a nastává jarní počasí. Ku konci března jsou již pole osety. Ozimy dobře přezimovaly. Úroda v tomto roce prostřední.

Rok 1929

V lednu povoleno a taky první teplo, že i stromy předčasně se probudily, ale v únoru třeskuté mrazy a byla hotová katastrofa, že všechny stromy v katastru obce, mimo několika višňů kyselek, zmrzaly i staré aleje na formance vzaly za své.

Mrazy trvají přes celý únor i začátek března, sněží občas a větry. I v březnu musíme silnice protahovat, jak jsou zaváty.

Konec března rychle taje a v dubnu se již zahajují polní práce, které během měsíce jsou hotovy. Nastalo pěkné počasí a zpožděná příroda vše dohonila a úroda ukazuje se stabilní. Nastalé žně nezklamaly, úroda pěkná.